

ZRZESZENIE UPRAWY ZIEMI W KONARACH POW. KUTNO, WOJ. ŁÓDZKIE

Zrzeszenie Uprawy Ziemi w Konarach zorganizowało się 5 maja 1949 roku. Niedługo po zorganizowaniu Zrzeszenia — w Konarach miał miejsce pożar. Dzięki natychmiastowej pomocy ze strony państwa, dzięki energicznym wysiłkom władz wojewódzkich i powiatowych, Konary zostały szybko odbudowane. Członkowie Zrzeszenia (byli fornale) zamieszkali w pięknych murowanych domkach.

Zrzeszenie od chwili swego powstania borykało się z poważnymi trudnościami. Najważniejszą z nich były nastroje bierności wśród członków Zrzeszenia. Widać tu było wpływ wroga klasowego, działanie propagandy kułackiej. Wielu członków w ogóle nie widziało perspektywy dla spółdzielni i zaczęło pracować poza spółdzielnią. Bierne wyczekiwanie na pomoc z zewnątrz, brak aktywnej postawy charakteryzowały ten pierwszy okres.

Zdecydowany zwrot w nastrojach członków nastąpił z chwilą przejęcia resztówki z Funduszu Ziemi, którą spółdzielnia zagospodarowała według zasad RZS (1). Zespołowa gospodarka na resztówce pokazała byłym fornalom perspektywę rozwojową ich spółdzielni. Osiągnięcia spółdzielni zarówno w gospodarstwie ZUZ (wspólny płodozmian, stały wzrost plonów, przekroczenie zobowiązań wobec państwa), jak i na resztówce zagospodarowanej według RZS (1) (wspólna hodowla, warzywnictwo, sadownictwo), wskazują, że bierność ta została w dużym stopniu przełamana.

Historia Konar jest niezmiernie pouczająca. Pokazuje ona, jak ze słabej, w niezdrowej atmosferze tworzącej się spółdzielni, może — przy odpowiednich wysiłkach i naprawieniu błędów — wyrosnąć zdrowe, wysoko towarowe gospodarstwo zespołowe. Zespołowa praca, wspólne inwestycje — oto podstawowe czynniki umacniania i rozwoju spółdzielni w Konarach.

1. Charakterystyka społeczna spółdzielni

Spółdzielnia powstała na rozparcelowanym majątku obszarniczym. Członkowie — to byli fornale nadzieleni ziemią z reformy rolnej.

Struktura gospodarstw jest następująca:

do 2 ha	od 2 do 5 ha	od 5 do 10 ha	ogółem gosp.
4	17	1	22

Dwóch członków jest stale zatrudnionych poza spółdzielnią. Jeden — sekretarz Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR — pracuje jako kowal w warsztacie GOM, drugi — na kolei.

Członkowie posiadają półhektarowe działki przyzagrodowe ogólnej powierzchni 8,5 ha, na których mają niewielkie sady oraz uprawiają ziemniaki i warzywa. Poza tym chowają dość dużo inwentarza ogółem krów 34, z tego 1 posiada trzy krowy, 10 członków — po dwie krowy, 11 — po jednej. Koni ogółem 13. Gospodarstw dwukonnych nie ma. Trzody chlewnej łącznie — 45 szt., w tym macior ponad 9 miesięcy — 6 sztuk, owiec — 4 sztuki oraz drobiu 216 sztuk.

2. Gospodarstwo ZUZ

Ogólna powierzchnia gospodarstwa ZUZ wynosi 77,22 ha, użytków rolnych jest 65 ha. Byłe grunty członkowskie podzielono w roku 1949 na 5 kompleksów polowych, wprowadzając na każdym pięciopolowy płodozmian o następującym zmianowaniu:

- 1) żyto
- 2) pszenica
- 3) okopowe
- 4) jare
- 5) mieszanki zbożowo-motylkowe.

Miedze pomiędzy polami członków zostały zaorane. Działki członkowskie w polach płodozmianu odpowiadają ich dawnym gruntom. Pola płodozmianu ciągną się po lewej i prawej stronie drogi i idą prostopadle do działek członkowskich.

Pola przy udziale POM są wspólnie uprawiane i zasiewane. Plony zbierają członkowie jeszcze indywidualnie. Obornik wnosi na swoją działkę każdy członek oddzielnie. Nawozy i materiał siewny zakupywany jest i wymieniany na selekcyjny w PGR lub GS wspólnie przez Zarząd, który zawiera także umowę z POM na pracę w całym gospodarstwie. Członkowie za pracę POM rozliczają się indywidualnie (dawniej za pośrednictwem Zarządu).

Średnie plony w Zrzeszeniu były następujące: żyta 25 q z ha, owsa 25 q, mieszanki 12 q, ziemniaków — 220 q, buraków cukrowych — 350 q, jęczmienia — 30 q, pszenicy 24 q.

Przeciętne plony w Zrzeszeniu były co najmniej o 50 %, a czasem o 75 % wyższe, aniżeli w gospodarstwach indywidualnych. Plan skupu ziemnia-

ków spółdzielnia wykonała w 700%: zamiast 100 q odstawiono 700 q, zboża zamiast 277 q odstawiono 383 q. Członkowie odstawili średnio po 4 tuczniki.

3. Gospodarka na „zapasie“

W maju 1951 roku Zrzeszenie przejęło z Funduszu Ziemi 22 ha ziemi wraz z parkiem i budynkami gospodarczymi. Użytków rolnych — 19 ha, w tym 10 ha sadu i 1 ha łąki, nieużytków 2 ha. Część tej ziemi była obsiana żytem. Wiosną 1951 roku obsiano działkę mieszaną motylkowo-zbożową oraz posadzono warzywa.

„Zapas“, jak w spółdzielni nazywają resztówkę z F. Z., jest zagospodarowany według wyższego typu, RZS (1).

Gospodarka na „zapasie“ jest elementem rewolucjonizującym ZUZ. RZS skupia najważniejsze, najbardziej dochodowe działy produkcji jak: warzywnictwo, sadownictwo, w zaczątkach nasienne (ogórków, cebuli, buraków cukrowych). Na przykładzie i doświadczeniach tej gospodarki członkowie mają możliwość przekonania się w praktyce o przewadze wyższych form organizacji pracy zespołowej. Mamy więc w Konarach dwa sposoby gospodarowania, dwa sposoby organizacji pracy — ZUZ na gruntach członkowskich i RZS na „zapasie“. Gospodarka na „zapasie“ jest załącznikiem przyszłej wyższej organizacji pracy w Konarach.

Z gospodarką RZS (1) związana jest hodowla zespołowa. Zrzeszenie posiada 2 konie, w tym 1 klacz w wieku ponad 3 lata, 3 krowy i 1 cielę urodzone w roku 1951 oraz siedem roi pszczół. Inwentarz ten spółdzielnia zakupiła za sumę 11.950 zł głównie ze środków własnych. Budynki gospodarcze: 2 obory na 22 sztuki, jedna stajnia na 8 sztuk, 3 chlewnie na 50 sztuk, jeden spichrz na 60 ton, jedna szopa objętości 90 m³ oraz stodoła objętości 4290 m³ — wymagają kapitalnego remontu. Ponadto są 3 pługi, 2 pary bron, kultywator, opielacz, radło oraz narzędzia ogrodnicze.

Główny ciężar pracy zarówno w gospodarstwie ZUZ jak i na „zapasie“ spoczywał na członkach spółdzielni. Udział POM w pracy Zrzeszenia był nieznaczny. W gospodarstwie ZUZ POM zaorał 24 ha, wymłócił 456 q zboża.

4. Podział dochodów

Podziałem dochodów objęta była tylko resztówka. Bardzo poważnym niedociągnięciem w pracy na resztówce jest brak norm pracy. Za 8 godzin k a ż d e j pracy zalicza się członkom jedną dniówkę obrachunkową; za pracę jednego konia wraz ze sprzężajem zalicza się członkom 1,5 dniówki. Większość członków zrozumiała już jednak, że brak normy wpływa na obniżenie wydajności pracy i krzywdzi sumiennie pracujących członków Zrzeszenia.

Ogólne zebranie w sprawie podziału dochodów odbyło się 30 grudnia 1951 roku. Na zebraniu obecnych było 50 gospodarzy indywidualnych. Ogółem członkowie wypracowali 1.240 dniówek obrachunkowych. Dzielo-

no jedynie dochód pieniężny, gdyż cały zapas zboża, okopowych i siana pozostawiono na siew, rezerwę siewną oraz na paszę dla inwentarza.

Udział członków i ich rodzin w pracy zespołowej był następujący: mężczyźni ogółem wypracowali dniówek — 750 (łącznie z dniówkami za pracę inwentarza), kobiety wypracowały łącznie 490 (bez dniówek inwentarzowych). Przewodniczący Zrzeszenia otrzymuje 0,25 dniówki dziennie. Wypracował on ogółem 90 dniówek gospodarczych i 43 dniówki administracyjne.

RZS (1) zatrudnia jednego pracownika najemnego — ogrodnika, którego pensja od maja do stycznia wynosi 550 zł miesięcznie.

Zrzeszenie uregulowało wszystkie zobowiązania krótkoterminowe (długoterminowych nie posiada). Na pokrycie zobowiązań Zrzeszenie wydzieliło 14.414 zł, z czego 3.940 zł na pensję dla ogrodnika oraz 10.508 zł na wykończenie domków. Należność za pracę POM została także w całości uregulowana. Na zakup nasion i pasz przeznaczono zł 5.048, z czego 3.560 zł na założenie 1 ha szkółki. Ogólny dochód pieniężny po uregulowaniu wszystkich zobowiązań wyniósł 49.707 zł. Na fundusz inwestycyjny wydzielono 10.785 zł, tj. 22 % funduszu ogólnego. Na fundusz społeczny Zrzeszenie przeznaczyło około 2 %, tj. 965 zł. Na jedną dniówkę obrachunkową przypada zł 30,72.

5. Plan spółdzielni

Ogólne zebranie uchwaliło następujące wytyczne dla Zarządu na rok 1952: założenie 1 ha szkółki drzew owocowych z funduszy własnych (sprowadzono już dziczki) oraz powiększenie warzywnika (obecnie jest na 3 ha). Należy podkreślić, że zarówno produkcja sadownicza, jak i warzywnicza dały Zrzeszeniu poważny dochód w 1951 roku (około 80 tys. zł, nie licząc nasion ogórków, cebuli, buraków cukrowych, które spółdzielnia ma do sprzedania). Dochód ogólny z 1 ha resztówki wyniósł 2.485 zł.

Sad i warzywnik są wzorowo utrzymane; poza tym ogrodnik stosuje metody miczurinowskie — na jednym drzewie jabłoni i na jednej gruszy wyhodował kilka odmian owoców.

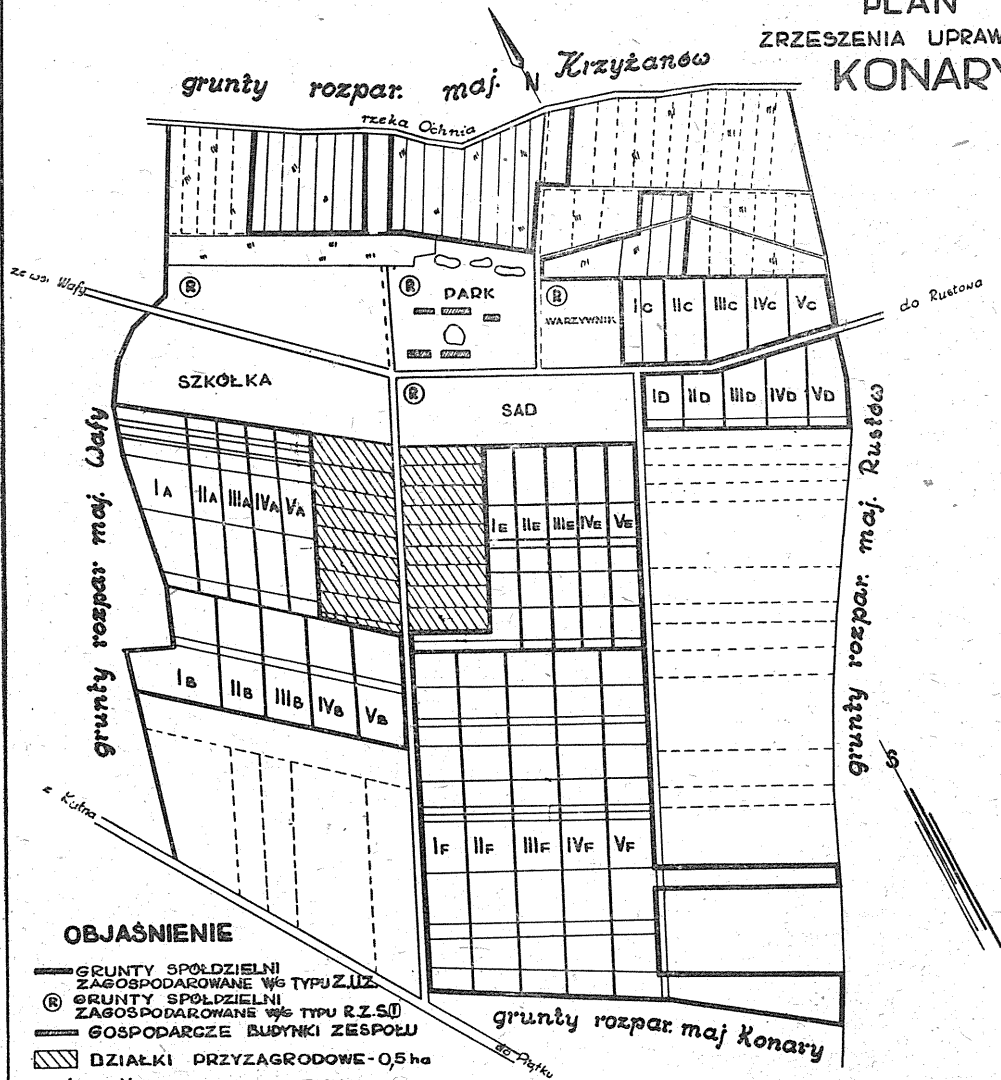
Zebranie uchwaliło zakupienie w 1952 roku 6 krów hodowlanych, młocarni i silnika spalinowego oraz przeprowadzenie sposobem gospodarczym remontu obory betonowej i innych budynków.

6. Pomoc państwa

Od chwili zorganizowania spółdzielni państwo ludowe przychodziło jej z nieustanną pomocą.

W latach 1949—1950 na miejsce spalonych domów wybudowano 17 typowych, murowanych domków 3 izbowych o pokojach dużych i słonecznych; wszystkie gospodarstwa zelektryfikowano i radiofonizowano. Jest czynne przedszkole, do którego uczęszcza większość dzieci w spółdzielni. Zrzeszenie posiada świetlicę oraz pokaźną bibliotekę. Na miejscu jest ośrodek zdrowia i stały lekarz, akuszerka, przygotowuje się izbę porodową.

PLAN
ZRZESZENIA UPRAWY ZIEMI
KONARY

OBJAŚNIENIE

- GRUNTY SPÓŁDZIELNI ZAGOSPODAROWANE Wg TYPU Z.II.Z
- Ⓡ GRUNTY SPÓŁDZIELNI ZAGOSPODAROWANE Wg TYPU R.Z.S.U
- GOSPODARCZE BUDYNKI ZESPOŁU
- ▨ DZIAŁKI PRYZAGRODOWE - 0,5 ha
- OD 1A DO 1F - POLA PŁODOZMIANU
- GRUNTY POZA SPÓŁDZIELNIĄ

Na terenie Zrzeszenia pracuje Podstawowa Organizacja Partyjna PZPR, do której należy 9 członków. Większość — to członkowie partii z 1945 r. Komórka ZSL liczy 4 członków. Członkowie obydwóch organizacji współpracują ze sobą i przodują zarówno w pracy jak i w życiu społecznym Zrzeszenia.

Zrzeszenie promieniuje na inne gromady. Pod wpływem osiągnięć Zrzeszenia w Konarach na drogę spółdzielczości weszła też wieś Rustów.

I. BIDOWA